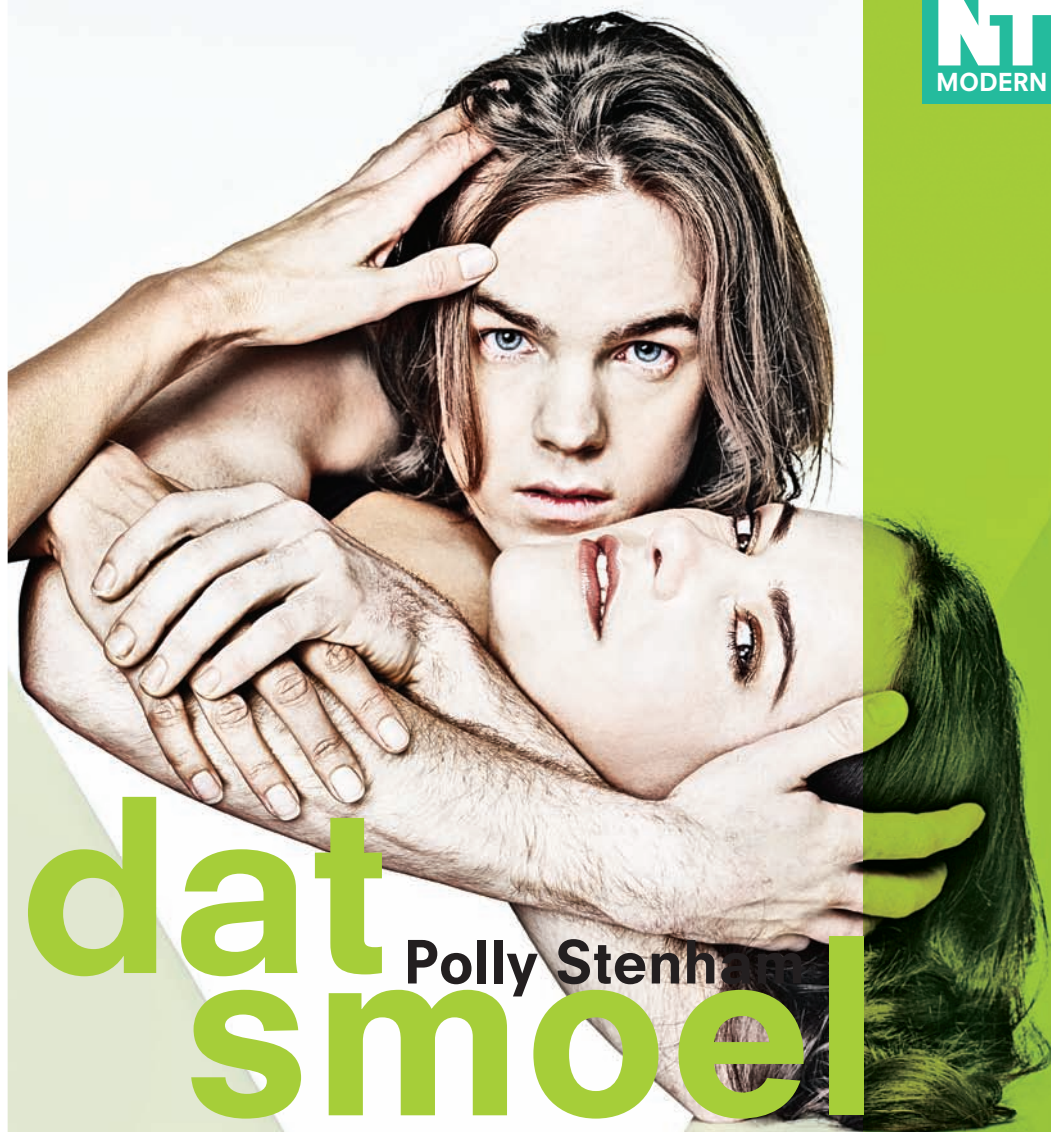

NT het
nationale
toneel

NT
MODERN

dat smoel

Polly Stenham

Een aangrijpend stuk over een losgeslagen gezin

programma

Dat Smoel van Polly Stenham

Martha **Susan Visser**

Henry **Tim Murck**

Mia **Roos Eijmers**

Izzy **Anne Rats**

Hugo **Jobst Schnibbe**

Alice **Jona Rens** (video)

Tekst **Polly Stenham**

Vertaling **Tom Kleijn**

Regie **Jaap Spijkers**

Dramaturgie **Costiaan Mesu**

Regie-assistentie **Jona Rens**

Decorontwerp **Michiel Voet**

Kostuumontwerp **Catherine Cuykens**

Lichtontwerp **Jan Harm Wagner**

Geluidsontwerp **Arjan Kruidhof**

Video **Mink Pinkster**

Medewerkers Dat Smoel

Productieleider Monique Koppers

Marketing & Communicatie Esmee Meertens

Educatie Lejo De Hingh

Voorstellingsleider Paul in 't Veld

Technici Joris Engering e.a.

Kostuumatelier van het Nationale Toneel o.l.v.

Iris Elströdt

Decoratelier van het Nationale Toneel o.l.v.

Hans Rompa

Scènefotografie Leo van Velzen

Met dank aan Kemna Casting, Carli Hermès (Unit CMA)

(foto voorkant), Lida van Straaten (special effects grime)

Het Bronovo Ziekenhuis

Landelijke tournee *Dat Smoel*

17 februari t/m 29 april 2011

Meer informatie, foto's, filmpjes en achtergronden
vindt u op: www.nationaletoneel.nl

“Kinderen die aan hun lot worden overgelaten ontberen iedere veiligheid. Zij moeten dan zelf hun kaders bepalen. Het leven wordt een uitputtingsslag op die manier.”

Regisseur Jaap Spijkers over *Dat Smoel*

FOTO: LUKAS TULKENS

Een welgesteld gezin na een heftige scheiding: vader Hugo is zakenman en vertrokken naar Hong Kong waar hij een nieuw gezin heeft gesticht. De twee tieners Mia en Henry blijven achter bij hun moeder Martha, een zware alcoholiste met geestelijke problemen. Henry neemt de zorg voor haar op zich. Op een dag mishandelen Mia en haar vriendin Izzy een schoolgenootje. Als Mia's vader terugkeert om orde op zaken te stellen, breekt de hel los.

Polly Stenham over Dat Smoel

Polly Stenham (23) is het boegbeeld van een nieuwe generatie toneelschrijvers in Groot Brittannië. Al op negentienjarige leeftijd zette zij de Londense theaterwereld op zijn kop met haar debuut *Dat Smoel* (*That Face*).

Stenham schrijft *Dat Smoel* tijdens een jaarlijkse workshop voor jong schrijftalent van het Royal Court Theatre. De directie is zo onder de indruk dat ze het stuk in april 2007 op de planken laat brengen. De voorstelling wordt overstelpt met lovende recensies. Een gezaghebbend recensent spreekt zelfs over "één van de meest verbijsterende debuten die ik in mijn dertigjarige carrière als toneelrecensent gezien heb!"

Met *Dat Smoel* wint Stenham verschillende grote prijzen. Een jaar later schrijft ze haar tweede stuk: *Tusk Tusk* (2008). Ook dat wordt een daverend succes. Inmiddels werkt ze in opdracht van the British Arts Council aan de filmbewerking van *Dat Smoel* en mogen we binnenkort haar derde toneelstuk verwachten.

Haar succes dankt Stenham volgens haarzelf in eerste instantie aan haar vader – voormalig Unilever topman Anthony 'Cob' Stenham: "Toen ik nog jong was gingen wij altijd samen naar toneel. Dan zagen we stukken van Harold Pinter, Edward Albee en Sarah Kane. Ik herinner me nog dat ik als tienjarige al met mijn vader naar een voorstelling vol seks en

geweld ging en alleen maar dacht: dit is krankzinnig, maar briljant! Het is dus niet zo dat ik als negentienjarige even m'n Nintendo Wii uitzette en zomaar uit het niets mijn eerste stuk schreef. Dankzij mijn vader begreep ik al vroeg hoe toneel werkt. Helaas stierf hij, één dag nadat we hoorden dat *Dat Smoel* opgevoerd zou worden, aan een hartaanval. Ik heb het stuk uiteindelijk aan hem opgedragen: voor Cob, die met de goden meekijkt. Mijn favoriete date, ik mis je."

Stenham had dankzij haar vader een veel gelukkigere jeugd dan Mia en Henry in *Dat Smoel*. Inspiratie putte ze uit verhalen van vrienden en toneelstukken zoals: *A Streetcar named desire* van Tennessee Williams en *Who's afraid of Virginia Woolf* van Edward Albee. "Er zit natuurlijk wel iets van mezelf in Mia en Henry - niet in wat ze overkomt, maar in hun persoonlijkheden, maar het was vooral een kwestie van goed kijken en luisteren. Het verhaal van *Dat Smoel* staat dicht bij de werkelijkheid dan je op het eerste gezicht zou denken. Zo hoorde ik van een leraar een verschrikkelijk verhaal over een jongen van vijftien die altijd te laat op school kwam, er dan bijzat als een zombie en daarna zo snel mogelijk weer

weg wilde. Uiteindelijk bleek dat hij altijd eerder dan zijn moeder thuis probeerde te zijn om de kots van zijn alcoholistische vader op te ruimen”.

Die herkenbaarheid roept soms heftige reacties op bij het publiek: “Voor de uitgang van het theater waar mijn stuk speelde, zag ik een volwassen man staan die tranen met tuiten hilde. Zo’n man met grijs haar, in een duur pak, die maar hilde en hilde. Dat gaf mij een heel vreemd gevoel. Alsof je een kogel afgeschoten hebt die door het theater vliegt en plots iemand dodelijk raakt.

Wat mij zelf het meest verbaasde was de humor in het stuk. De eerste keer dat acteurs *Dat Smoel* hardop lachen, was ik verbijsterd dat ze lachten. Dat was nooit mijn bedoeling geweest. Ik dacht: dit is slecht, waarom lachen die mensen? Dit is toch een heel triest stuk? Nu begrijp ik het

beter. Charlie Chaplin zei ooit: dingen die van dichtbij tragisch zijn, zijn van een afstand juist grappig. Het omgekeerde geldt ook: dat je publiek lacht om even afstand te kunnen nemen. Pas dan kun je verder gaan, naar het volgende punt in het verhaal. “

De komedie mag wat Stenham betreft nooit ten koste gaan van de tragedie: “Uiteindelijk wil ik net als mijn grote voorbeelden de levens van mijn publiek een beetje overhoop gooien. Ik hoop ze met *Dat Smoel* vooral aan het denken te zetten over verantwoordelijkheid: verantwoordelijkheid nemen voor de mensen waar je van houdt betekent namelijk ook grenzen stellen. Wanneer maak je dingen beter door mensen te willen helpen en wanneer juist slechter? Sommige mensen help je het meest door gewoon weg te lopen. Soms maakt liefde alles juist erger”.

Susan Visser

over de getroubleerde Martha:

“Martha is een manipulatieve vrouw, heel tragisch ook. Ze komt uit een goed milieu en heeft ooit de kunstacademie gedaan. Ze kampt met een verslaving aan drank en pillen. Haar man heeft haar verlaten en zit met een nieuw gezin in Hong Kong. Wat zij meemaakt, wil je in het echte leven niet meemaken, maar het is heerlijk om te spelen.

Ik bereid me voor door er veel over te praten en te lezen. De eerste paar dagen ben ik daar mee bezig. Vervolgens gaan we de vloer op en daar ontdek ik het personage pas echt. Ik ga alle kanten op in de scènes: spelen, spelen, spelen - en al spelende wordt die vrouw van mij.

Toneel is hard werken en op tournee gaan is veeleisend, dus voordat ik ‘ja’ zeg tegen een rol moet alles in mij gaan tintelen. Ik moet echt een ‘yes yes yes!’-gevoel hebben. Dat is bij dit stuk zeker het geval, ook voor het publiek. In augustus speelden we voor elfhonderd man in een tent op het Lowlands festival en dat sloeg echt aan. Het publiek loopt daar tijdens voorstellingen meestal gewoon in en uit, maar bij ons ze bleven op het puntje van hun stoel zitten. We kregen een applaus van heb ik jou daar. Dat is toch waar je op hoopt als je een voorstelling maakt.”

(uit een interview met Renate van der Zee)

Tim Murck

over de verantwoordelijke Henry:

“Dat Smoel is een stuk met ballen. Geen tuttig gedoe. Het leest lekker en speelt lekker. De personages zijn op een heftige manier van elkaar afhankelijk. Het is powerplay. Mijn personage Henry maakt een flinke ontwikkeling door in het stuk. Hij doet dingen die ik in mijn leven niet zou doen. Maar dat komt misschien ook omdat ik nooit zoiets heb meegemaakt.

Henry heeft als oudste kind de zorg voor zijn zusje en moeder overgenomen. Is daarvoor zelfs van school afgegaan. Zijn labiele moeder klampt zich (vaak letterlijk) aan hem vast. Er ontstaat een rare afhankelijkheidsverhouding tussen die twee. Het stuk begint als Henry te horen krijgt dat zijn vader terugkomt. Op dat moment realiseert hij zich dat hij eigenlijk geen bestaansrecht meer heeft. De zorg voor het gezin, waar hij alles voor heeft opgegeven, wordt hem weer uit handen genomen.

De vraag die ik mijzelf elke voorstelling weer probeer te stellen is deze: De wereld van die jongen stort in, maar is dat een einde of een nieuw begin? Komt hij uit deze situatie of niet? Soms denk ik van wel en soms van niet. Dat ligt aan de avond en hoe we spelen. De ene avond voel ik me heel sterk in deze rol, de andere avond voel ik me kwetsbaar. Het ligt ook aan het publiek.

Wat voor de één een uitzichtloze situatie is, is voor de ander een hoopvol begin. Het is een conclusie die de kijker zelf kan trekken.

Polly Stenham is nu helemaal ‘hot’ in Londen. Toch is ze gewoon komen kijken toen we in Amsterdam speelden. Ze zei tegen me dat ze erg had genoten van onze voorstelling en ik geloof niet dat het beleefdheid was.”

(uit een interview met Renate van der Zee)

Reageren op de voorstelling?

Wij stellen uw mening zeer op prijs. Plaats uw reactie op www.nationaletoneel.nl

VERWACHT BIJ HET NATIONALE TONEEL

DE DRIESTUIVERS OPERA

Wereldberoemd muziektheater i.s.m. AskolSchönberg

Met Peter Tuinman, Anniek Pfeifer, Mark Rietman e.a.
Landelijke tournee 8 maart t/m 19 juni 2011

HET VERJAARDAGS FEEST

Harold Pinter

Met Ariane Schluter, Jobst Schnibbe, Sophie v Winden
Den Haag, NT Gebouw 10 mei t/m 18 juni 2011
Amsterdam, Theater Frascati 27 mei t/m 4 juni

Het Nationale Toneel is een van de grote theatergezelschappen in Nederland. Onze thuisbasis is Den Haag, waar we het huisgezelschap zijn van de Koninklijke Schouwburg en wij ons eigen NT Gebouw hebben. Met de reizende voorstellingen doen wij bijna alle schouwburgen van Nederland aan. Wij spelen klassiekers uit het wereldrepertoire (NT Klassiek, een must see), maar ook spiksplinternieuwe stukken (NT Modern, het beste van NU) en gedurfd theater (NT Innovatief).

NT EDUCATIE

Neem deel aan het speciale Theater-lesproject! Door middel van schrijfopdrachten ga je zelf met de thema's uit de voorstelling aan de slag. Jouw geschreven scène wordt vervolgens door anderen gespeeld. Misschien schuilt er in jou de nieuwe Polly Stenham? Kijk op www.nationaletoneel.nl/educatie en www.theaterland.nl. Volg ons ook op datsmoel.hyves.nl!

Colofon

Uitgave het Nationale Toneel februari 2011

Ontwerp hollandse meesters

Druk Ando, Den Haag

het Nationale Toneel

Schouwburgstraat 8

2511 VA Den Haag

070 318 1444

info@nationaletoneel.nl

www.nationaletoneel.nl

Het Nationale Toneel wordt ondersteund door:
het Ministerie van OCW en de Gemeente Den Haag

Blijf op de hoogte!

Meldt u aan via www.nationaletoneel.nl en ontvang alle nieuwtjes van het Nationale Toneel in uw inbox.